

Projects σε αρχαιολογικές θέσεις του Αιγαίου

2015-

Οι ερευνητικές δραστηριότητες του ΕΠΑ συνδυάζονται με αυτές του εργαστηρίου αρχαιομετρίας σεγεωαρχαιολογικές μελέτες αναλύσεις οστών κ.α από την ανασκαφή στο Καστρούλι (Δελφοί, Δεσφίνα Φωκίδας) με ΕΥ τον Δντη καθ Ι Λυριτζή και συμμετοχή ελληνικών και αλλοδαπών ΑΕΙ από ΗΠΑ, και φοιτητών. Εφαρμόζονται όλες οι μέθοδοι και τεχνικές για περιβαλλοντική αρχαιολογία σε χερσαίο και θαλασσίο περιβάλλον της περιοχής με νέες τεχνολογίες (www.archsci.aegean.gr).
<https://summer-schools.aegean.gr/KASTROULI2017>
<http://archsci.aegean.gr/index.php/kastrouli2018/>

Επίσης ξεκίνησαν προγράμματα κοινού ενδιαφέροντος με το παν/μιο HENAN Κίνας για περιβαλλοντική αρχαιολογία και αρχαιομετρία μελετώντας υλικό από τους πολιτισμούς του Κιτρινού ποταμού μέσω επίσημης συνεργασίας MOU μεταξύ Παν/μιου Αιγαίου και Παν/μιου HENAN. Παρόμοια προγράμματα ανάλυσης οργανικών καταλοίπων και μελέτη οστεοαρχαιολογικού και βοτανολογικού υλικού με το Παν/μιο Brandeis, USA, καθώς και περιβαλλοντικής αρχαιολογίας στην περιοχή της Φωκίδας-Βοιωτίας με το Παν/μιο Charles, της Πραγας στην Τσεχία.

2000-2015

Ήδη από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (2000) άρχισαν πανεπιστημιακές ανασκαφές στο σπήλαιο Σαρακηνού της Βοιωτίας και στη Φτελιά της Μυκόνου, χρηματοδοτούμενες εν μέρει από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Υπουργείο Αιγαίου και κυρίως από το Institute for the Aegean Prehistory (INSTAP). Αρκετός αριθμός φοιτητών του ΤΜΣ συμμετείχε σ' αυτές αποκτώντας εμπειρία αφενός στην έρευνα πεδίου και αφετέρου στην επεξεργασία και μελέτη του υλικού στα κατά τόπους μουσεία.

Όλοι οι εσωτερικοί και εξωτερικοί συνεργάτες του ΕΠΑ συμμετέχουν στις ανασκαφές του ΤΜΣ μελετώντας ανασκαφικό υλικό ή κάνοντας επί τόπου μετρήσεις και αναλύσεις. Μέλη της ερευνητικής ομάδας του ΕΠΑ πραγματοποίησαν δειγματοληψίες και αναλύσεις υλικών από τις δύο ανωτέρω θέσεις. Ο καθηγ. Ι. Λυριτζής διενήργησε δειγματοληψία και αναλύσεις κεραμικών και στις δύο θέσεις, η Δρ. Ν. Δριβαλάρη έκανε λήψη δειγμάτων στα βαθύτερα στρώματα της Φτελιάς Μυκόνου, ο Δρ Χ. Ματζάνας μελέτησε τα λίθινα εργαλεία, η Δρ. Φ. Μεγαλούδη μελέτησε το αρχαιοβοτανικό υλικό, η Θ. Παναγιωτίδου τα οστά ζώων, η Δρ. Σ. Κατσαρού ασχολήθηκε με την ανάλυση των πολύχρωμων αγγείων και η Δρ. Δ. Μυλωνά με την ανάλυση οστών ψαριών. Οι μελέτες των συνεργατών δημοσιεύτηκαν ως ξεχωριστά κεφάλαια στον πρώτο τόμο της τελικής δημοσίευσης της ανασκαφής με τον τίτλο «Excavation of the Neolithic settlement at Ftelia, Mykonos», έκδ. Πανεπ. Αιγαίου, 2002. Ένας δεύτερος τόμος για τη Φτελιά, έκδοση του ΕΠΑ, είναι υπό δημοσίευση.

Από το 2001 μέχρι 2005 η ανασκαφή του μεσολιθικού οικισμού στο Μαρουλά της Κύθνου έγινε πανεπιστημιακή και σ' αυτήν συμμετείχαν εκτός από πολλούς φοιτητές όλοι οι συνεργάτες του ΕΠΑ. Συνεργάτες του ΕΠΑ όπως οι Prof. J. Kozlowski, Dr. M. Kaczanowska Δρ. Γ. Φακορέλλης, καθ. Λ. Καραλή έκαναν δειγματοληψίες ή/και

μελέτησαν ανασκαφικό υλικό. Αποτελέσματα της ανασκαφής δημοσιεύτηκαν σε τόμο το 2010.

Η ανασκαφή στην Ικαρία διήρκεσε από το 2004 έως το 2009. Φοιτητές του ΤΜΣ συμμετείχαν σε επιφανειακές έρευνες και ανασκαφές, ενώ συνεργάτες του ΕΠΑ όπως οι Prof. J. Kozłowski, Dr. M. Kaczanowska, Καθ. Ι. Λυριτζής, Δρ. Ι. Φακορέλλης, Δρ. Ε. Καμπούρογλου, Δρ. Ι. Μπασιάκος μελέτησαν το ανασκαφικό υλικό. Τα αποτελέσματα της ανασκαφής δημοσιεύτηκαν σε τόμο το 2012.

Η ανασκαφή του σπηλαίου Σαρακηνού συνεχίστηκε κατ' έτος μέχρι το 2015 και είναι ο κυριότερος χώρος εκπαίδευσης των φοιτητών του ΤΜΣ και όχι μόνο γιατί σ' αυτήν συμμετέχει μεγάλος αριθμός φοιτητών από τα πανεπιστήμια Αθηνών και Καλαμάτας.

Μία άλλη σημαντική δραστηριότητα του ΕΠΑ είναι οι ανασκαφές στο Σάφι της Ιορδανίας τις οποίες άρχισε ο καθηγ. Α. Σάμψων το 2008 ενώ είχαν προηγηθεί επιφανειακές έρευνες δύο ετών. Με τις έρευνες αυτές, που χρηματοδοτήθηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού, το ΕΠΑ του Πανεπιστημίου Αιγαίου κάνει μία διεθνή προβολή στο χώρο της Εγγύς Ανατολής.

Η μία ανασκαφή στο Wadi Hamarash αφορά έναν οικισμό της Προκεραμικής Νεολιθικής Β (8000 περίπου π.Χ.) που απέδωσε δώροφα κτίσματα και ένα ιδιαίτερο κοινοτικό κτήριο. Η δεύτερη ανασκαφή στο Wadi Sharara που άρχισε το 2011 αφορά μια μικρή εγκατάσταση κυνηγών- τροφοσυλλεκτών της Προκεραμικής Νεολιθικής Α (περίπου 10000-9600 π.Χ.). Πρόκειται για μία φάση σπάνια στην Ιορδανία και πολύ ενδιαφέρουσα στο χώρο της Εγγύς Ανατολής.

Κατά τη διάρκεια των ανασκαφών ομάδα μελετητών αποτελούμενη από τους Χ. Ματζάνα, διδάσκοντα Ν. 407, Α. Καραθάνου, αρχαιοβοτανολόγο, και τους παλιούς φοιτητές του ΤΜΣ και σήμερα συνεργάτες του ΕΠΑ Α. Γκοτσίνα, οστεοαρχαιολόγο, Γ. Ταμπακοπούλου (λίθινα εργαλεία), Κ. Γιαννοπούλου (οστέινα εργαλεία), Σ. Δοντά (οστεοαρχαιολόγο) μελέτησε στο μουσείο του Σάφι το υλικό της ανασκαφής στο Wadi Hamarash με αποτέλεσμα να εκδοθεί το 2013 από το ΕΠΑ η τελική δημοσίευση της πρώτης θέσης.